

SLOVENSKÝ ZVÄZ PROTIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKOV

*Štúrová 8. 815 72 Bratislava
komisia pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou SZPB*

Metodická príručka
pre súťaž okresného kola
„medzníky druhej svetovej vojny“

Bratislava 2015

Obsah

1. Charakteristika súťaže a zásady metodiky hodnotenia
2. Prehľad súťažných disciplín
3. Obsah súťažných disciplín
 - 3.1. Testy
4. Tézy vedomostnej súťaže
 - 4.1. Obdobie predchádzajúce II. svetovej vojne
 - 4.2. Druhá svetová vojna
 - 4.3. Slovenské národné povstanie
 - 4.4. Odboj v regióne
 - 4.5. Čo vieš o SZPB?

1. Charakteristika súťaže a zásady metodiky hodnotenia

Táto metodická príručka je určená na prípravu družstiev žiakov deviatich ročníkov základných škôl a 8-ročných gymnázií kvarty. **Družstvo súťaží spravidla v trojčlennom v zložení, no môže sa vyskytnúť prípad, že bude súťažiť v dvojčlennom zložení.** V prípade neúčasti niektorého člena družstva na súťaži je možná náhrada.

Vyhlasovateľom súťaže je Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, spolu vyhlasovateľom ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Základným dokumentom súťaže je „Organizačný poriadok“ a „Štatút súťaže“ vydaný pre súťažný ročník v príslušnom školskom roku.

Súťaž je jednostupňová – základom je okresné kolo. Škola môže do okresného kola prihlásiť maximálne 3 družstvá, ktoré označí veľkými písmenami A, B a C. Počet družstiev z jednej školy môže obmedziť organizátor súťaže – územne príslušný oblastný výbor SZPB ustanovením v „Propozíciách okresného kola“ z dôvodu organizačného a finančného zabezpečenia väčšieho počtu prihlásených družstiev. V ustanovení organizátor uvedie konkrétne obmedzenie podľa organizačných podmienok, napr. maximálnu účasť 2 družstiev, resp. len jedného družstva z jednej školy. **Minimálny počet prihlásených družstiev je 2.** Okresné kolá organizujú oblastné organizácie v priebehu mesiaca marec a apríl.

Súťaž má charakter vedomostnej. Súťažné disciplíny sú zostavené na báze dejepisného učiva „**Pátrame po minulosti**“ „druhá svetová vojna roky 1938 až 1945 určeného pre žiakov deviatich ročníkov základných škôl a osem ročné gymnáziá kvarty.

Táto metodická príručka je postavená na tzv. pozitívne orientovanom hodnotení:

- a) používajú sa tradičné ziskové body,
- b) bodovacia sústava je jednotková, základnou jednotkou je 1 bod,
- c) ziskové body sa udeľujú za správne odpovede na testové otázky

- d) bodovým ziskom ju bodová dotácia za správnu odpoveď. Vyšší bodový zisk je dosiahnuteľný v odpovediach, ktoré pokladáme za ťažiskové, teda pri vedomostiach a poznatkoch, najviac potrebných.

Družstvo môže stratiť body iba za nesprávnu odpoveď. Nehovoríme však o trestných bodoch, ale o odčítaní resp. strate bodov.

Body sa neudeľujú za:

- nezodpovedanú otázku
- iba čiastočne – nie dostatočne zodpovedanú otázku,

2. Prehľad súťažných disciplín

Súťažiaci plnia úlohy v troch okruhoch formou testu:

1. okruh – 2. svetová vojna v Európe a vo svete (24 b)
2. okruh - Slovensko počas 2. svetovej vojny a SNP (21 b)
3. okruh – SNP v regióne, Karpatsko-Duklianská operácia, oslobodenie (22 b)

3. Obsah súťažných disciplín

3.1. Testy

Podľa počtu prihlásených družstiev okresného kola je možné po rozhodnutí poroty vykonať vedomostnú súťaž medzníky druhej svetovej vojny v dvoch alternatívach a to:

- pri menšom počte súťažiacich:

1. alternatíva,

že súťažiaci družstvo si ťahá otázky postupne z troch oblastí. Trojčlenné družstvo, reprezentujúce školu si vyťahuje otázku môže sa poradiť a jeden odpovie na otázku, porota ohodnotí odpoveď bodmi od 1 do 5 a tak to pokračuje v každej oblasti pre družstvo.

- pri väčšom počte súťažných družstiev formou testu

2. alternatíva

Každé družstvo dostane test z troch oblastí a odpovie na otázky písomne, alebo pokiaľ súťaž bude prebiehať v CVČ, každé CVČ má multimediálny projektor, moderátor premietne na plátno otázku pre všetky družstvá po jednotlivých oblastiach a súťažiaci napíšu na papier odpoveď, rozhodcovská skupina opraví a vyhodnotí družstvá.

Na záver sa body spočítajú a družstvo, ktoré získa najviac bodov sa stáva víťazom okresného kola. V prípade zhodnosti bodov viac, alebo dvoch družstiev nasleduje takzvaný rozstrel po jednej otázke. Vyhrá to družstvo, ktoré správne odpovie na otázku. Témy k týmto oblastiam budú zaslané vopred, tak aby sa mohli jednotlivé družstvá pripraviť na súťaž.

HODNOTENIE: Súťažné družstvo získa za každú správnu odpoveď stanovený počet bodov po jednotlivých okruhoch. V prvom okruhu je pripravených 10 otázok a získať môže družstvo 28 bodov, v druhom okruhu je pripravených 10 a získať môže družstvo 21 bodov a v treťom okruhu je pripravených 10 otázok a získať môže družstvo 20 bodov čiže družstvo môže získať max. 69 bodov.

Témy sú k dispozícii na web stránke Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov pod odkazom <http://www.szpb.sk/?m2sv//>, ich výber a zaradenie do testu sa však žiaci dozvedia až pri okresnom kole. Organizátor nesmie nikomu poskytnúť skladbu súťažného textu pred súťažou.

MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE: Všetok materiál na stanovišti (testy a perá alebo ceruzky) zabezpečuje organizátor.

4. Tézy vedomostnej súťaže o druhej svetovej vojne

4.1. Obdobie predchádzajúce II. svetovej vojne

- Následky po skončení I. svetovej vojny pre Európu
- Dôsledky Veľkej hospodárskej krízy
- Nástup fašizmu k moci v Taliansku, v Nemecku
- Vývoj na Ázijskom kontinente
- Občianska vojna v Španielsku
- Rozpad Československa
- Mníchovská zrada
- Viedenská arbitráž
- Slovenský štát, zriadenie, predstavitelia, protižidovské zákony & a ich dôsledky
- Spojenectvá štátov pred II. svetovou vojnou, dôležité zmluvné zväzky

4.2. Druhá svetová vojna

- vypuknutie II. svetovej vojny, jej dôležité medzníky a udalosti
- obsadzovanie krajín Európy Nemeckom
- významné bitky, ktoré ovplyvnili priebeh druhej svetovej vojny
- významní velitelia a osobnosti
- holokaust
- Japonsko a jeho agresie
- Taliansko a jeho agresie
- spravodajské služby
- podiel ZSSR na víťazstve nad fašizmom
- druhý front
- československá armáda v druhej svetovej vojne
- významné zbrane použité v druhej svetovej vojne
- povstania v Európe počas druhej svetovej vojny
- koncentračné tábory
- konferencie spojencov počas druhej svetovej vojny
- koniec druhej svetovej vojny
- obeť a vojnoví zločinci

4.3. Slovenské národné povstanie

- Prípravy na SNP
- Vypuknutie SNP, udalosti, osobnosti
- Ozbrojené zložky v SNP
- Dôležité úseky bojov počas SNP
- Partizánske brigády a ich velitelia
- Vojenské velenie v SNP
- Význam SNP
- Potlačenie SNP
- Prúdy odboja v SNP
- Pancierové vlaky
- Pochod smrti
- Národy a národnosti bojujúce v SNP
- Vypálené obce
- Mladí ľudia a SNP

- Povstalecká tlač a povstalecký rozhlas
- SNP v umeleckých dielach /filmy, literatúra, dramatická tvorba/

4.4. Odboj v regióne

- Partizánske brigády operujúce v regióne a ich velitelia
- Civilný odboj v regióne, kde a ako sa prejavoval
- Pamätané miesta bojov v regióne
- Operácie a vojská, ktoré oslobodzovali región
- Pamätníky regiónu na obdobie druhej svetovej vojny
- Významné osobnosti regiónu z obdobia druhej svetovej vojny

4.5. Čo vieš o SZPB? (Nie je podmienka)

- Poslanie a ciele SZPB
- Členstvo v SZPB
- Práva členov SZPB
- Povinnosti členov SZPB
- Organizačná štruktúra SZPB
- Ústredné orgány SZPB
- Zákon o protifašistickom odboji